

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

“PEYGAMBERİMİZ, CAMİ VE İRŞAT”

Sempozyum Çerçevesi

Diyaret İşleri Başkanlığı her yıl “Mevlid-i Nebi, Camiler ve Din Görevlileri Haftası, Ramazan Ayı” gibi vesileler ile önemli konuları kamuoyunun gündemine taşımaktadır. Bu yıl tarihlerinin yakın olması göz önünde bulundurularak Camiler ve Din Görevlileri Haftası ile Mevlid-i Nebi Haftası'nın birlikte kutlanmasına karar verilmiştir. Hafta teması ve hafta vesilesiyle düzenlenecek olan “Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu”nun konusu ise “Peygamberimiz, Cami ve İrşat” olarak belirlenmiştir. Zira günümüz şartlarına uygun bir davet ve irşat modeli geliştirme ve cami merkezli hizmetlerimize dair bir gelecek perspektifi belirleme sorumluluğumuz bulunmaktadır. Bu noktada Hz. Peygamber bizim için en güzel rehber ve örnektir.

Allah Teâlâ'nın gönderdiği bütün peygamberler gönderildikleri toplumlara hakka giden, dünya ve ahiret mutluluğuna erdiren yolu göstermişler, bu yolda bizzat yürüyerek onlara rehber ve örnek olmuşlardır. İslam özelinde düşünecek olursak hem irşat hem de tebliğ ve davet, İslam'ı insanla buluşturma faaliyetlerinin özünü teşkil etmektedir. Tebliğ ve davet henüz Müslüman olmamış kimselere; irşat ise İslam'ı din olarak kabul etmiş olanlara yönelik olarak gerçekleştirilen din telkini, eğitimi ve öğretimidir. Hz. Peygamber, içinde bulunduğu toplumda akrabalarından başlayarak (Şuarâ, 26/214) insanları, hikmet ve güzel öğütle İslâm'a davet etmekle (Nahl, 16/25) görevlendirilmiştir. O (s.a.s), yeryüzünde fitne ve fesat ortadan kalkıncaya, din tamamen Allah'ın oluncaya (Enfâl, 8/39) ve İslâm bütün dinlere üstün gelinceye kadar (Fetih, 48/28) mücadele etmiştir.

Vahyin gözetiminde devam eden Sevgili Peygamberimizin davet ve irşat faaliyetlerinin başarıya ulaşmasında hiç şüphesiz takip edilen nebevî yöntem etkili olmuştur. İnanç ve gayreti, samimiyet ve ihlası, güvenilirliği ve doğruluğu, sabrı ve merhameti, fesahat ve belâgati, bu süreçte Hz. Peygamberin en büyük yardımcısıdır. O, muhataplarına değer vermiş, onları iyi tanımış; onların aklî derecelerine, ictimaî seviyelerine ve içinde buldukları şartlara göre hareket etmiştir. Tebliğ ettiklerini ilk önce kendisi yaşamış ve her zaman dediklerinin canlı bir misali olmuştur. Onun içindir ki her sözü, insanlara tesir etmiştir. Şefkat, merhamet ve hoşgörüsüyle, mütebessim çehresiyle, tatlı dili ve teşvik edici üslûbuyla gönüllere dokunmuştur. Yüze vurmadan hataları düzeltme ilkesini benimsemiş, genel ifadelerle yanlışlıkları dile getirerek muhatapları uyardırmaya çalışmıştır. “Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; sevdiren, nefret ettirmeyin.” (Buhârî, İlim, 11) buyurmuş ve bunu bir hayat düsturu haline getirmiştir. Muhataplarının istekli olup olmadığını dikkate almış; sözlerini, dikkatlerin dağılmayacağı bir süre içinde, kısa ve özlü bir şekilde ifade etmiştir. Çarpıcı sorularla muhatapların dikkatlerini söyleyeceği şeylere yöneltmiş, önemli gördüğü konularda meselenin daha iyi anlaşılması için sözünü üç defa tekrar etmiştir. Davet ve irşatta örneklerle tasvir, yani temsil metodunu uygulamış; inanç, amel ve ahlak konularına dair kıssalar anlatmıştır. İrşat faaliyetlerinde toplumun bütün kesimlerine özel ilgi göstermiştir.

Mekke döneminde Müslümanların müstakil bir mabedi yoktu. Müslümanlar, tebliğin ilk yıllarında müşriklerin engellemeleriyle karşılaşmadıkları zamanlarda Kâbe'nin yanında, diğer zamanlarda ise kuytu yerlerde/evlerde ibadetlerini eda ediyorlardı. Erkam b. Ebi'l-Erkam'ın evinin toplantı, tebliğ ve ibadet amacıyla kullanıldığını söylemek mümkündür. Resûl-i Ekrem'in risâletinin Medine döneminde ise mescidin/caminin müstesna bir yeri vardır ve Medine'de cami, sosyal hayatın merkezi ve kalbidir. İbadet mekânı, yönetim merkezi, askerî karargâh, şûrâ meclisi gibi işlevlerinin yanı sıra Mescid-i Nebî irşat ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin de merkezidir. Hz. Peygamber, mümin şahsiyetini inşa etmek, müminlerin gönüllerini imar etmek, zihinlerini beslemek, birlik-beraberlik ve kardeşliklerini pekiştirip aralarında sevgi ve dayanışma bağı kurmak, imanın ve İslam'ın toplumsal boyutlarını geliştirmek için camiyi merkez olarak kullanmıştır. Hz. Peygamberi örnek alan ümmeti de cami merkezli bir medeniyet inşa etmiştir.

Yüce dinimiz İslam'a davet görevi ve Müslümanları irşat etme vazifesi, Peygamber Efendimizden sonra ümmet-i Muhammed'in uhdesine verilmiştir. Onun içindir ki bu ulvî vazifeyi din hizmetimizin en önemli unsuru haline getirmek öncelikli gayelerimizden biri olmalıdır. Günümüz dünyasında İslam'ın davet ve irşat dilini güncelleyebilmenin, etkin ve verimli bir yöntem geliştirebilmenin yolları aranmalıdır. Değişen

dünya şartlarında camilerimizi imar etmek, irşat ve irfan mektebi haline getirmek, hayatın merkezine yeniden taşımak için neler yapılması gerektiğine dair fikir alışverişinde bulunma ve bir yol haritası belirleme mesuliyetimiz vardır.

Sempozyumun Amacı

Hız. Peygamberin davet ve irşat metodundan hareketle içinde bulunduğumuz toplumun ve zamanın ruhuna uygun bir strateji geliştirmeye çalışmaktır. İslam medeniyetinde caminin önemine güçlü bir şekilde vurgu yapmak, cami merkezli irşat faaliyetlerinin değerlendirilmesini yaparak bu konuda bir gelecek perspektifi belirlemeye gayret etmektir. Günümüz dünyasında Başkanlığımızca toplumun farklı kesimlerine yönelik gerçekleştirilen irşat faaliyetlerinde kullanılması gereken dil, takip edilmesi gereken üslup ve metot noktasında ortaya konan fikir, düşünce ve tecrübelerden istifade etmektir.

Sempozyum Dili

Türkçe, Arapça ve İngilizce'dir.

Sempozyum Takvimi

Sempozyum Tarihi	: 01-03 Ekim 2022
Tebliğ Özetlerinin Son Gönderim Tarihi	: 29 Temmuz 2022
Kabul Edilen Tebliğ Özetlerinin Bildirimi	: 15 Ağustos 2022
Tebliğ Metinlerinin Son Teslim Tarihi	: 19 Eylül 2022
Sempozyum Programının İlanı	: 28 Eylül 2022
Sempozyum Metinlerinin Basılması	: 2023

Sempozyum Yeri

Ankara/Türkiye

Davet

"Peygamberimiz, Cami ve İrşat" başlıklı Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu'nda değerli ilim adamlarını ve araştırmacıları aramızda görmekten onur duyarız.

Katılım Şartları

1. Tebliğ özetleri Türkçe, Arapça veya İngilizce olmalıdır.
2. Tebliğ özetleri konuyu ana hatlarıyla açıklamalı ve 300 ile 400 kelime arasında olmalıdır.
3. Tebliğ özetleri, katılım formu kullanılarak mevlidinebihaftasi@diyanet.gov.tr adresine e-posta ile gönderilmelidir.
4. Tebliğ metinleri bilimsel, özgün ve 5.000-7.000 kelime arasında olmalıdır.
5. Tebliğ metinleri <http://mevlidinebi.diyanet.gov.tr> adresinde ilan edilen yazım kuralları çerçevesinde hazırlanmalıdır.

İletişim Bilgileri

Diyanet İşleri Başkanlığı

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No:147/A 06800 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0312 295 73 59 - 0312 295 73 39

Faks : 0312 284 55 25
E-posta : mevlidinebihaftasi@diyanet.gov.tr
Web Sitesi : <http://mevlidinebi.diyanet.gov.tr>

SEMPOZYUM KONULARI

Mabet Geleneği: Tarihi, Değeri ve Dönüşümü

- Cami ve Mescit Kavramlarının Etimolojik ve Semantik Tahlili
- Mabet Olgusunun Tarihi/Sosyolojik Boyutları ve Temelleri
- İlk Mabet: Kâbe ve Tarihi
- Semavî Dinlerde Mabet Olgusu ve İşlevleri
- Gelenek ve Modernizm Arasında Mabet Kültürünün Dönüşümü
- Dünyevileşme ve Mabet Kültürünün Yeniden İnşası Üzerine
- Türk İslam Sanatları Muvacehesinde Cami
- Camilerin İmarı, İhyası ve Sosyal Hayattaki Yeri
- Bir Yaygın Eğitim Kurumu Olarak Cami ve Mescitler
- Din ve Değerler Eğitimi Perspektifinden Cami ve İrşat
- Vakıf Medeniyeti ve Cami Vakıfları

Peygamberimiz ve Cami

- Cami ve Cemaat Kavramlarının Kur'an ve Hadislerdeki Dayanakları
- Hz. Peygamber'in Uygulamasında Cami ve Fonksiyonları (Mescid-i Nebi Örneği)
- Hz. Peygamber'in Toplum İnşa Sürecinde Cemaatle Namazın Yeri ve Önemi
- Hz. Peygamber'in Mescidinde Erkek-Kadın, Yaşlı-Genç-Çocuk, Engelli-Engelsiz

Peygamberimiz, Davet ve İrşat

- Tebliğ ve İrşadın Kur'an ve Sünnetteki Referansları
- Hz. Peygamber'in Tebliğ ve Davet Metodu
- Bir Mübelliğ ve Davetçi Olarak Hz. Peygamber
- İnsan Psikolojisi ve Hz. Peygamber'in Davetine Verilen Tepkiler
- Hz. Peygamber'in Daveti ve Toplum Dönüştürmedeki Gücünün Sosyolojik Temelleri
- Sahabe-i Kiramın Tebliğ ve Davet Tecrübesi
- İslam'ı Tebliğde Mescid-i Nebi'nin Yeri ve Önemi

Tarihsel ve Modern Süreçte Davet ve İrşat

- Davet, Tebliğ ve İrşat Kavramlarının Etimolojik ve Semantik Tahlili
- Semavî Dinlerde Davet ve İrşadın Yeri, Önemi ve Yöntemi
- İslam Topluluklarında Davet ve İrşadın Niteliği, Kurumsallaşması ve Yöntemi
- Tebliğ ve Davette Muhatabın Durumu: İhtiyaç, Beklenti, Kabiliyet ve İstitaat
- Mekân Olgusunun İrşat Hizmetleri Açısından Yeri ve Değeri
- Davet ve İrşat Hizmetlerinde Din Görevlilerinin Temel Yeterlikleri ve Eğitim Süreçleri
- Toplumun Dönüşümü ve Değer Aktarımında İrşadın Yeri ve Yöntemi
- Modern Birey, Modern Toplum ve İslam'ın Tebliği
- Modernleşmenin Dinî Hayata Etkisi ve Küresel Çağda Davet Stratejisi
- Çağımızda İslam'a Davet ve Tebliğin Önündeki Engeller ve Çözüm Önerileri
- Günümüz İrşat Stratejisi
- Yazılı, Görsel ve Sosyal Medyada İrşadın Dili, Muhtevası ve Yöntemi
- Dijital Çağda İrşat: Neyi? Ne Zaman? Nasıl?
- Toplumsal Hayatta İrşat Faaliyetlerinin Yeri, Zamanı ve İmkânı

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Cami ve İrşat Hizmetleri Bağlamındaki Çalışmaları

- Diyanet İşleri Başkanlığı Cami ve İrşat Hizmetleri: Teklifler ve Beklentiler
- Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Cami ve İrşat Hizmetleri Konusunda Hedefleri, Prensipleri ve Söylemleri
- Başkanlık Hizmetlerinde Dil, Üslup, Muhteva ve Yöntem: İrşat Dili ve Stratejisi
- Diyanet İşleri Başkanlığı Basılı-Sürelı Yayınlarında İrşadın Niteliği
- Diyanet İşleri Başkanlığı Görsel, İşitsel ve Dijital Yayınlarında İrşadın Niteliği
- Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Yurt Dışı Hizmetlerinde Caminin Konumu ve Değeri
- Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Faaliyetleri
- Vaaz, Cami Dersleri vb. Faaliyetlerin Niteliği ve Kurumsal Amaçlar Açısından Tahlili
- Diyanet İşleri Başkanlığı Hutbe Hizmetleri: Deđerlendirme ve Teklifler
- Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Hac ve Umre İbadetlerinde Sunduđu İrşat Hizmetleri

SEMPOZYUM KURULLARI

Sempozyum Onursal Başkanı

Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Diyanet İşleri Başkanı

Sempozyum Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdurrahman HAÇKALI, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Huriye MARTI, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Doç. Dr. Selim ARGUN, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Ali AVCU, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Halis AYDEMİR, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĐLU, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Metin ÖZDEMİR, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Ömer KARA, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Soner GÜNDÜZÖZ, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Doç. Dr. Fatih KURT, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Dr. Aqil ŞİRİNOV, Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü, Azerbaycan

Prof. Dr. Ali Osman KURT, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Erdal TOPRAKYARAN, Eberhard Karls Universitat Tübingen, Almanya

Prof. Dr. Eyüp BAŞ, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hasan Kâmil YILMAZ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI, Rouen Normandiya Üniversitesi, Fransa

Prof. Dr. Merdan GÜNEŞ, Osnabrück Üniversitesi, Almanya

Prof. Dr. Muhammet Şevki AYDIN, Erciyes Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mustafa AĐIRMAN, Atatürk Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mustafa KARATAŞ, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mustafa SİNANOĞLU, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Moussa Abou RAMADAN, Strazburg Üniversitesi, Fransa

Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK, TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), Türkiye

Prof. Dr. Ruggero Vimertaci SANSEVERINO, Eberhard Karls Universitat Tübingen, Almanya

Prof. Dr. Saffet KÖSE, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Sultanmurat ABJALOV, Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kazakistan

Prof. Dr. Yaşar SARIKAYA, Justus-Liebig Universitat Giessen, Almanya

Doç. Dr. Zaylabidin ACİMAMATOV, Oş Üniversitesi, Kırgızistan

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Dr. Burhan İŞLİYEN (Başkan)

Dr. Şaban KONDI

Zekeriya ABDULAZİZOĞLU

Cemalettin GEZGİÇ

Ömer Faruk ARSLAN

Cemalettin NAZLIOĞLU

Fatih AKKOCA

İsmail ARABACI

Musa SAYGILI